

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 17C/78/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116207948
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Majeriková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2022:5116207948.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou JUDr. Annou Majerikovou v spore žalobcu: Y. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XX, O., právne zastúpeného JUDr. Lucia Morgošová, advokát so sídlom Hečkova 20, Žilina, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Sociálnej poisťovne, Ústredie, 29. augusta č. 8, Bratislava, o zaplatenie náhrady škody 18.748,50 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 9.395,06 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.395,06 eur od 4.11.2015 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu z a m i e t a .

III. Žiadna zo strán sporu n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu 29.3.2016 domáhal zaplatenia sumy 18.748,50 eurs príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom žalovaného za obdobie od 01.01.2004 do 24.03.2011. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že dňa 22.7.2014 boli žalobcovi doručené rozhodnutia Sociálnej poisťovne - Ústredia, so sídlom v Bratislave, vydané dňa 21.5.2014 pod č. 720 428 8432 0 - I. až III., na základe ktorých bol žalobcovi priznaný nárok na výplatu invalidného dôchodku počnúc od 24.3.2011 v sume 215,50 eur. K vydaniu špecifikovaných rozhodnutí Sociálnej poisťovne došlo na základe žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 24.3.2014. V deň podania žiadosti sa žalobca dozvedel, že mu postupom Sociálnej poisťovne vznikla škoda v dôsledku jej nesprávneho úradného postupu v súvislosti s evidenciou jeho osoby na účely sociálneho poistenia, a tým súvisiacim vyplácaním invalidného dôchodku.

2. Nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne spočíval v tom, že ak sa žalobca nedostavil na kontrolné lekárske prehliadky, na ktoré bol predvolaný (naposledy v r. 2000) bola povinná každoročne pokračovať v predvolávaní žalobcu na kontrolné lekárske prehliadky, a to bez ohľadu na to, či sa na predchádzajúce prehliadky dostavil (§ 37 ods. 6, 7 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov) alebo pristúpiť k vydaniu písomného rozhodnutia, na základe ktorého by bol žalobcovi odňatý status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou v súlade s § 106 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov v zmysle upozornenia na urgenciách Sociálnej poisťovne zo dňa 9.8.2000 a 18.9.2000. Nakoľko Sociálna poisťovňa vo vzťahu k žalobcovi nepostupovala ani jedným z vyššie uvedených spôsobov, dopustila sa tak nesprávneho úradného postupu, z čoho v dôsledku žalobcovi vznikla škoda tým, že mu nebol vyplácaný invalidný (resp. aspoň čiastočne invalidný) dôchodok, a to aj napriek tomu, že podmienky pre jeho výplatu spĺňal a v evidencii Sociálnej poisťovne bol žalobca stále vedený ako čiastočný invalid. Skutočnosť, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 22.6.1998 bola žalobcovi len zastavaná výplata čiastočného

invalidného dôchodku od 12.8.1998, ešte neznamená odňatie statusu žalobcu ako čiastočného invalida. Žalobca nikdy nebol vyradený z invalidity, celý čas bol uznaný za čiastočne invalidného, bola mu len odňatá výplata invalidného dôchodku. Pochybenie na strane Sociálnej poisťovne vo vzťahu k žalobcovi v súvislosti s výplatom invalidného dôchodku bolo žalobcovi neformálne oznámené počas ústneho pojednávania zo strany zástupcov pobočky Sociálnej poisťovne dňa 24.3.2014, kedy sa žalobca prvýkrát subjektívne oboznámil so skutočnosťou, že mu postupom Sociálnej poisťovne vznikla škoda v dôsledku jej nesprávneho úradného postupu v súvislosti s evidenciou jeho osoby na účely sociálneho poistenia a s tým súvisiacim nevyplácaním invalidného dôchodku. Na jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Sociálna poisťovňa listom zo dňa 20.10.2015 žalobcovi oznámila, že nárok žalobcu na náhradu škody uplatnený vo výške 18.748,50 eur neuznáva a pre prípad nesúhlasného stanoviska bol žalobca odkázaný domáhať sa uspokojenia svojho nároku na náhradu škody prostredníctvom príslušného súdu v súlade s § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov.

3. Za nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody titulom nevyplácania invalidného dôchodku za obdobie počnúc od 1.1.2004 (ako deň nadobudnutia účinnosti nového zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení) do 24.3.2011 (od uvedeného dátumu bol žalobcovi priznaný nárok na výplatu invalidného dôchodku) v celkovej výške 18.748,50 eur určenej ako súčin počtu kalendárnych mesiacov, počas ktorých žalobcovi ako poškodenému nebol vyplácaný invalidný dôchodok v dôsledku nesprávneho úradného postupu a sumy invalidného dôchodku vo výške 215,50 eur priznaného na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 7204288432 0-II. zo dňa 21.5.2014, t.j. 87 mesiacov x 215,50 eur. Zároveň žalobca žiadal priznať i úrok z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 18.748,50 eur odo dňa 4.11.2015 t.j. určený ako deň nasledujúci po dni oznámenia žalovaného, že neuspokojí nárok žalobcu na náhradu škody až do zaplatenia. Zároveň žiadal priznať vzniknuté trovy konania a trovy právneho zastúpenia v sume 1.085,63 eur (za tri úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia klienta, spísanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, spísanie návrhu na začatie konania).

4. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú (č.l. 80). Nárok žalobcu neuznal, čo oznámil listom zo dňa 20.10.2015, ktorý prevzala právna zástupkyňa žalobcu dňa 4.11.2015. Uviedol priebeh rozhodnutí, kedy žalobcovi bol na základe žiadosti zo dňa 31.5.1993 rozhodnutím zo dňa 19.7.1993 priznaný invalidný dôchodok. Rozhodnutím zo dňa 16.8.1996 bol žalobcovi invalidný dôchodok odňatý od 12.10.1996 z dôvodu, že podľa posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia zo dňa 10.7.1996 už nebol invalidný, ale len čiastočne invalidný. Súčasne bol žalobcovi na základe uvedeného posudku rozhodnutím zo dňa 14.8.1996 priznaný čiastočný invalidný dôchodok od 12.10.1996. Rozhodnutím zo dňa 22.6.1998 bola žalobcovi zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku, z dôvodu nesplnenia podmienky podstatného poklesu zárobku, t.j. tzv. ekonomickej podmienky pre výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb., ktorý je od 1.1.2004 invalidným dôchodkom podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca nepodal opravný prostriedok. Napriek tomu že bola zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku, žalobca zostal naďalej čiastočne invalidným. V roku 1998 a roku 2000 (9.8.2000 a 18.9.2000) zaslala Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina, žalobcovi predvolanie na vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky, ale ani na jednu výzvu nereagoval. Tvrdenie žalobcu, že Sociálna poisťovňa bola povinná každoročne pokračovať v predvolávaní na kontrolné lekárske prehliadky bez ohľadu na to či sa na predchádzajúce prehliadky dostavil s poukazom na § 37 ods. 6 a 7 zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov nepovažoval žalovaný za právne relevantné, pretože uvedené ustanovenia neriešia povinnosť Sociálnej poisťovne predvolávať občana, ktorému zanikol nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku na kontrolné lekárske prehliadky. Rovnako aj tvrdenie, že Sociálna poisťovňa bola povinná vydať písomné rozhodnutie, ktorým by bol žalobcovi odňatý status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou s poukazom na § 106 ods. 4 zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov nie je relevantné. Tým, že žalobcovi bol rozhodnutím zo dňa 14.8.1996 priznaný čiastočný invalidný dôchodok, priamo zo zákona č. 387/1996 Z. z. o zamestnaní sa stal občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou viazanou na čiastočnú invaliditu. Vzhľadom na to, že žalobca bol od roku 1996 uznaný čiastočne invalidným, nevzťahoval sa na neho postup podľa § 133 ods. 3 zákona č. 387/1996 Z. z. a teda neexistoval právny dôvod na vydanie rozhodnutia o tom, či žalobca je alebo už nie je občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou. Výplata čiastočného invalidného dôchodku bola žalobcovi zastavená na základe rozhodnutia zo dňa 22.6.1998 z dôvodu nesplnenia ekonomickej podmienky na jeho výplatu podľa § 37 zák. č. 100/1988 Zb. a nie z dôvodu uvedeného v § 106 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb.. Podľa posudku posudkového

lekára pobočky zo dňa 24.3.2014 bol žalobca naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a invalidný podľa § 71 ods. 1 tohto zákona od 1.1.2004 s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. K otázke priznania invalidného dôchodku od 1.1.2014 Sociálna poisťovňa uviedla, že žalobca mal možnosť požiadať o uvoľnenie výplaty invalidného dôchodku (za ktorý sa od 1.1.2004 považuje čiastočne invalidný dôchodok) od 1.8.2006 len neformálnou žiadosťou. Podmienka poklesu zárobku sa na účely nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa § 263a ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z., zák. č. 529/2006 Z. z. považovala u žalobcu za splnenú, nevyhnutným zákonným predpokladom uvoľnenia výplaty invalidného dôchodku však bolo aj podanie žiadosti o vyplácanie dôchodku podľa § 109 uvedeného zákona. Vzhľadom na to, že takáto žiadosť bola žalobcom podaná až 24.3.2014, invalidný dôchodok mu mohol byť priznaný len tri roky spätne od podania tejto žiadosti a nie od 1.1.2004. Na základe žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 24.3.2014, ktorá bola podľa jej obsahu súčasne považovaná za žiadosť o uvoľnenie výplaty čiastočného invalidného dôchodku, bola rozhodnutím č. I. z 25.5.2014 uvoľnená výplata čiastočného invalidného dôchodku od 24.3.2011 a uvoľnenie výplaty dôchodku bolo realizované tri roky spätne od podania žiadosti. Ďalej na základe žiadosti zo dňa 24.3.2014 bol súčasne žalobcovi rozhodnutím č. II. zo dňa 21.5.2014 priznaný invalidný dôchodok od 24.3.2011 a rozhodnutím č. III. zo dňa 21.5.2014 mu bol odňatý čiastočný invalidný dôchodok od 24.3.2011, pretože priznaním invalidného dôchodku vo vyššej sume (215,50 eur mesačne) zanikol nárok na invalidný dôchodok priznaný podľa zákona účinného do 31.12.2003 v nižšej sume (125,70 eur mesačne). Proti všetkým trom rozhodnutiam zo dňa 21.5.2014 podal žalobca opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 18.12.2014, ktorý rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 21.5.2014 ako zákonné potvrdil. Ďalej z rozhodnutia žalovanej zo dňa 11.4.2019 vyplýva, že v období od 1.9.2003 do 31.8.2004 a tiež v období od 1.9.2005 do 31.8.2006 žalobca spíňal podmienku poklesu zárobku, pričom od 1.8.2006 sa podmienka poklesu zárobku na účely výplaty čiastočného invalidného dôchodku už neskúma. Na základe splnenia podmienky poklesu zárobku však nie je možné prijať záver, že čiastočný invalidný dôchodok má byť žalobcovi za toto obdobie aj vyplatený, nakoľko nedošlo k splneniu druhej podmienky potrebnej k výplatu čiastočného invalidného dôchodku, a to k podaniu žiadosti o vyplácanie dávky podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Z tohto dôvodu žalovaná namieta pravdivosť tvrdenia žalobcu, že mu iba z dôvodu nesprávneho úradného postupu žalovanej nebol od 1.9.2003 vyplatený čiastočný invalidný dôchodok, nakoľko k jeho výplatu by rovnako nebolo došlo ani z dôvodu absencie podania žiadosti o výplatu dávky zo strany žalobcu. Žalobcovi nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku, resp. invalidného dôchodku vznikol v súlade s ust. § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení až 24.3.2011, t.j. tri roky spätne od podania žiadosti o invalidný dôchodok žalobcom a je teda zrejmé, že k výplatu čiastočného invalidného dôchodku nedošlo predovšetkým z dôvodu nečinnosti žalobcu, ktorý žiadosť o výplatu dôchodkovej dávky mohol podať kedykoľvek po 1.9.2003, ale urobil tak až 24.3.2014, v dôsledku čoho mu bolo možné priznať dávku iba od 24.3.2011.

5. Okresný súd Žilina rozhodnutím č. k. 17C/78/2016-207 zo dňa 13. januára 2020 (v poradí prvým) po vykonanom dokazovaní rozhodol tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4.310,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.310,- eur od 04.11.2015 do zaplata, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) Rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania (výrok III.).

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací uznesením č. k. 11Co/114/2020-299 zo dňa 16. novembra 2021 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom odôvodnení uviedol, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude vec opätovne prejednať a rozhodnúť, predovšetkým vyhodnotiť uplatnený nárok na náhradu škody za celé obdobie uplatnenia nároku, najmä za obdobie od 01.09.2006 do 24.03.2011 a v tejto súvislosti bude jeho povinnosťou vyporiadať sa aj s argumentáciou žalovanej o nepodaní žiadosti na dôchodkovú dávku. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne ustáliť výšku škody. Odvolací súd tiež konštatoval, že pokiaľ ide o obdobie od 01.01.2004 do 31.08.2006, hoci za celé obdobie nárok žalobcovi priznaný nebol (bol priznaný iba za obdobie, keď bola splnená ekonomická podmienka - pokles zárobku), za obdobie od 01.09.2006 do 24.03.2011 v rozsudku súdu prvej inštancie akákoľvek argumentácia chýba. V tomto období sa totiž už ekonomická podmienka - pokles zárobku v zmysle platných právnych predpisov neskúmala. Zároveň, ak mal žalobca nárok na výplatu dôchodkovej dávky k 31.08.2006, nie je zrejmé, prečo ju nemal v období od 01.09.2006 do 24.03.2011. Hoci žalovaná argumentuje dôvodom nepodania žiadosti o dôchodkovú dávku, súd sa touto skutočnosťou nijako nezaoberal. V kontexte uvedeného však možno konštatovať, že v prípade žalobcu nešlo o novovzniknutý, ale trvajúci nárok na dôchodkovú dávku. V tomto smere

je potrebné poukázať na ust. § 263a zák. č. 461/2003 Z. z., ktoré predstavuje prechodné ustanovenia k predchádzajúcim úpravám. Pokiaľ ide o premlčanie nároku, odvolací súd konštatoval, že právo žalobcu nie je premlčané a len na doplnenie uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď počiatok plynutia premlčacej doby naviazal na okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode. Žalobca mohol nadobudnúť vedomosť o tom, že mu vznikla škoda až z neprávoplatných rozhodnutí žalovanej I. až III. vydaných dňa 21.05.2014, z ktorých vyplývalo, že hoci žalobca splnil podmienky pre vznik nároku na invalidný dôchodok k 01.01.2004, žiadny dôchodok mu vyplácaný nebol. Žalobcom predpokladaný nesprávny úradný postup žalovanej bol následne potvrdený až v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2019, sp. zn.: 9So/74/2017. Súd prvej inštancie priznal za rozhodné obdobie žalobcovi nárok vo výške 215,50 eur mesačne, a to pri aplikácii ust. § 263a ods. 5 zák. č. 401/2003 Z. z.. Pokiaľ sa jedná o princíp aplikácie ust. § 263a ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z., tento je správny. Napriek správne zvolenému princípu súd prvej inštancie nesprávne vychádzal z výšky dôchodkovej dávky 215,50 eur mesačne. Pokiaľ ide o výšku dôchodkovej dávky, táto vyplýva z rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 72042884320 zo dňa 11.04.2019. V zmysle tohto rozhodnutia Sociálna poisťovňa uvoľnila žalobcovi výplatu čiastočného invalidného dôchodku od 24. marca 2011 v sume 125,70 eur mesačne. Od 24. marca 2011, v zmysle § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z., priznala žalobcovi invalidný dôchodok v sume 215,50 eur mesačne. Od 24. marca 2011 tak žalobcovi v súlade s § 263a ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. Od 24. marca 2011 tak žalobcovi v súlade s § 263a ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. zanikol nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, teda priznaný v sume 125,70 eur mesačne a vznikol mu nárok na čiastočný invalidný dôchodok v sume 215,50 eur mesačne. Súd prvej inštancie však rozhodoval o období, ktoré predchádza dňu 24.03.2011. Do tohto obdobia mal žalobca nárok na čiastočný invalidný dôchodok v sume 125,70 eur. Súd prvej inštancie potom nesprávne ustálil oprávnenú výšku nároku žalobcu za obdobie od 01.01.2004 do 31.08.2004 a od 01.09.2005 do 31.08.2006, pričom správna výška mesačného nároku predstavovala sumu 125,70 eur.

7. V zmysle intencií odvolacieho súdu súd vec opätovne prejednal, prihliadal pritom na doterajšie vykonané dôkazy (výsluch strán sporu, listinné dôkazy), keďže v ďalšom konaní strany sporu ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemali, dospel k nasledovným skutkovým zisteniam.

8. Žalobca v priebehu ďalšieho konania v celom rozsahu zotrval na tom, že nárok na náhradu škody mu vznikol za celé uplatnené obdobie, t.j. od 1.1.2004 do 24.3.2011. Z odkazu na znenie ust. § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom k 1.1.2004 a k 1.8.2006 je v kontexte okolností prípadu žalobcu zrejmé, že žalobcov čiastočný invalidný dôchodok, ktorý mu mal byť vzhľadom na splnenie ekonomickej podmienky poklesu zárobku vyplácaný v období od 1.9.2003 do 31.8.2004, čím mu bol v účinnosti od prijatia novej právnej úpravy, t.j. od 1.1.2004 vyplácaný ako invalidný dôchodok aj naďalej s tým, že od augusta 2006 by sa u žalobcu ďalej vôbec neskúmala podmienka ekonomickeho poklesu zárobku a za toto ďalšie obdobie až do 24.3.2011 by mu automaticky patril dovtedy vyplácaný invalidný dôchodok. To znamená, že ďalšie vyplácanie invalidného dôchodku žalobcovi v období po 1.8.2006 by už nebolo predmetom posudzovania zo strany žalovanej, ale tento už priznaný a vyplácaný nárok pri bežnom chode udalostí by u žalobcu pokračoval za rovnakých podmienok, aké boli dané do 1.8.2006, ak by žalovaná postupovala právne, vyplácaný invalidný dôchodok nepretržite aj v čase po 1.8.2006 až do 24.3.2011, odkedy mu bola skutočne uvoľnená výplata invalidného dôchodku v sume 215,50 eur. Skutočnosť, že žalobca by mal pri bežnom chode udalostí nárok na invalidný dôchodok počas celého obdobia uplatneného v žalobe, vyplýva aj zo samotného písomného rozhodnutia žalovanej č. 7242884320 zo dňa 11.4.2019. V tomto rozhodnutí sú len uvedené dôvody, pre ktoré žalovaná dávku v rozhodnom období žalobcovi nevyplácala ako premlčanie, nepodanie žiadosti, avšak pri bežnom chode udalostí by žalobcovi tento nárok na invalidný dôchodok patril. Nakoľko od 1.1.2004 by priamo ex lege sa jemu nárok na čiastočný invalidný dôchodok, ktorý mu mal byť priznaný a vyplácaný od 1.9.2003 za obdobie od 1.9.2002 do 31.8.2003 z dôvodu splnenia podmienky ekonomickeho poklesu zárobku podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení automaticky premenil na invalidný dôchodok a bol by žalobcovi vyplácaný aj naďalej. V súlade s § 263 a ods. 5 zákona o sociálnom poistení by bol pri súbehu vyplácaný ten dôchodok, ktorý je vyšší. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu aj v tom zmysle, že žalobcovi by mala patriť náhrada škody za celé požadované obdobie uplatnené v žalobe, v zmysle ktorého sa totiž už ekonomická podmienka, pokles zárobku, v zmysle platných právnych predpisov neskúmala a ak mal žalobca nárok na výplatu dôchodkovej dávky k 31.8.2006, nie je zrejmé, prečo ju nemal v období od 1.9.2006 do 24.3.2011. Ak žalovaná argumentuje dôvodom nepodania žiadosti o dôchodkovú dávku trváme na svojej doterajšej argumentácii, že žalobca nemal túto povinnosť. Súd prvej inštancie je viazaný pri ďalšom rozhodovaní právnym názorom odvolacieho súdu a nesúhlasíme

s tou výškou škody, čo sa týka odvolacej argumentácie k tomu, že sa nemá vychádzať zo sumy 215,50 ako sumy invalidného dôchodku, ale sumy čiastočného invalidného dôchodku vo výške 125,70, nakoľko čo sa týka odôvodnenia odvolacieho uznesenia, máme zato, že tu nie je vysvetlené, z akého dôvodu sa teda nemá vychádzať z dávky invalidného dôchodku, ale z čiastočného invalidného dôchodku, keď súd hovorí, že aplikácia § 263a ods. 5 je v danom prípade správna a tento v ustanovení hovorí o súbehu dvoch dávok, ktorý nenastal tak, ako uvádza odvolací súd k 24.3.2011, ale tento súbeh nastal oveľa skôr k 1.1.2004, nakoľko ako vyplýva aj z rozhodnutia Sociálnej poisťovne u žalobcu by nárok na invalidný dôchodok pri bežnom chode udalostí vznikol k 1.1.2004.

9. Žalovaný zotrval na svojich doterajších vyjadreniach, že Sociálna poisťovňa rozhodla v súlade so zákonom. Krajský súd sa plne vysporiadal s výškou, ktorá patrí žalobcovi od 1.1.2004 do 24.3.2011 a za toto obdobie by mu bol pri riadnom chode vecí priznaný iba čiastočný invalidný dôchodok v sume 125,70 eur a k vzniku nároku na dôchodok zastáva ten názor, že k 1.1.2004 by dôchodok nevznikol automaticky. Žalobca k tomuto dňu nemal posúdený zdravotný stav ako druhú podmienku vzniku nároku na dôchodok a iba z dôvodu na strane žalobcu, ktorý sa bezdôvodne nedostavoval na prehliadky. To znamená, že aj keď 1.1.2004 už by spĺňal ekonomickú podmienku, Sociálna poisťovňa by mu stále dôchodok nepriznala z dôvodu nesplnenia posúdenia zdravotného stavu. Posúdenie zdravotného stavu bolo možné vykonať za tejto situácie už iba na žiadosť žalobcu a žiadosť podal až 23.4.2014. Následne bol jeho zdravotný stav posúdený a posudkový lekár ho posúdil spätne. K neposúdeniu zdravotného stavu teda došlo z viny iba výlučne z dôvodov na strane žalobcu. Čo sa týka nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne tak, ako to opísal aj Najvyšší súd v konaní o dôchodkovej dávke, je zreteľne uvedené na str. 11 uznesenia Najvyššieho súdu, že Sociálna poisťovňa bola povinná posudzovať ekonomickú podmienku automaticky, teda ex lege len do 31.12.2003, to znamená od 1.1.2004 táto podmienka odpadá. Sociálna poisťovňa, samozrejme, túto podmienku nebola povinná následne už kontrolovať aj z tohto dôvodu, že zdravotný stav žalobcu nebol posúdený. To, že žalobca nemal podať žiadosť alebo o tom nevedel, tu odkazujeme na to, že je všeobecný predpoklad, že právne predpisy sú známe každému a tiež proti tomuto tvrdeniu, že žalobca by nevedel, že má podať žiadosť, svedčí aj jeho vlastné tvrdenie, že v r. 2005 sám kontaktoval Sociálnu poisťovňu, avšak z dôvodu nedoručenia podkladov a nespísania žiadosti skôr by konanie nezačalo. Dá sa preto tvrdiť, že dávka nebola žalobcovi priznaná od 1.1.2004 z dôvodov na jeho strane, a to z dôvodu jeho nečinnosti, nakoľko sa do Sociálnej poisťovne nedostavil, nepodal príslušnú žiadosť, a preto nebolo možné o jeho dávke rozhodnúť.

10. Rozhodnutím Najvyšší súd SR sp. zn. 9So/74/2017 zo dňa 30.1.2019 (právoplatnosť dňa 1.3.2019 - čl. 87) vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutí odporkyne (Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava) č. 720 428 8432 0-I., č. 720 428 8432 0-II., č. 720 428 843 0-III., všetky zo dňa 21.5.2014 o invalidnom dôchodku navrhovateľa, Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 25Sd/298/2014-114 zo dňa 15.6.2007 zmenil tak, že rozhodnutia odporkyne č. 720 428 8432 0-I., č. 720 428 8432 0-II., č. 720 428 843 0-III., všetky zo dňa 21.5.2014 zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/74/2017 zo dňa 30.1.2019 vyplýva, že rozhodnutím odporkyne zo dňa 22.6.1998 síce bola navrhovateľovi (v tomto konaní žalobca) od 12.8.1998 zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku z dôvodu nesplnenia podmienky podstatného poklesu zárobku ustanovenej v § 37 zákona č. 100/1988 Zb., avšak naďalej mal status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou. Tento status mu odporkyňa ponechala aj napriek tomu, že sa v dňoch 19.8.1998 a 2.9.1998, ako aj dňa 31.10.2000 nezúčastnil kontrolnej lekárskej prehliadky. V urgencii č. 1 zo dňa 9.8.2000 a v urgencii č. 2 zo dňa 18.9.2000 bol navrhovateľ upozornený, že v prípade nedoručenia tlačiva na vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky v stanovenom termíne sa bude považovať za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou. Vzhľadom na to, že navrhovateľ sa v r. 1998 (v dňoch 19.8.1998 a 2.9.1998) ani v r. 2000 (dňa 31.10.2000) opakovane nedostavil na kontrolnú lekársku prehliadku, mala odporkyňa v súlade s poučením rozhodnúť o zastavení výplaty čiastočného invalidného dôchodku v súlade s § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. Odporkyňa uvedeným spôsobom nepostupovala. S ohľadom na skutočnosť, že navrhovateľ mal naďalej status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, bolo povinnosťou odporkyne každoročne (v septembri 1999, v septembri 2000, v septembri 2001, v septembri 2002 a v septembri 2003) posudzovať splnenie, resp. nesplnenie ekonomickej podmienky poklesu zárobku u navrhovateľa s poukazom na § 37 ods. 7 zákona č. 100/1988 Zb. bez ohľadu na to, či sa dostavil na predchádzajúce prehliadky, na ktoré bol predvolaný alebo nie. Po posúdení podmienok podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. mala následne odporkyňa vždy raz ročne rozhodnúť aj o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku. Táto zákonná povinnosť jej trvala až do 31.12.2003. Na jednej strane je potrebné prisvedčiť odporkyňi, že nebolo preukázané doručenie tlačiva „prehliadka zaistovacia“ navrhovateľom, ktoré by bolo potvrdené

ošetrovateľom dňa 12.4.2005. Na druhej strane, práve vzhľadom na to, že odporkyňa v rozpore s § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. od septembra 1999 doteraz nerozhodla o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku z hľadiska splnenia ekonomickej podmienky nároku na výplatu (pokles zárobku) a nerozhodla ani o zastavení výplaty podľa § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb., musí teraz rozhodnúť o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku, ktorý sa v zmysle § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje za invalidný dôchodok, a to podľa § 263 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. od 19.7.2006 podľa § 263a ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutia odporkyne I., II., III. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odporkyne v ďalšom konaní bude rozhodnúť o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku navrhovateľa v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je pri novom rozhodovaní vo veci viazaná.

11. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, Ústredie, Bratislava, č. 720 428 8432 0 zo dňa 11.4.2019 (č.l. 96 - 102 týmto je vykonávaný rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 9So/74/2017 z 30.1.2019) bola žalobcovi uvoľnená výplata čiastočného invalidného dôchodku od 24.3.2011 v sume 125,70 eur mesačne. Od 24.3.2011 mu bol priznaný invalidný dôchodok v sume 215,50 eur mesačne, súčasne od 24.3.2011 mu zaniká nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31.12.2003. Od 1.1.2012 mu bol zvýšený invalidný dôchodok na sumu 222,70 eur mesačne, od 1.1.2013 mu bol zvýšený invalidný dôchodok na sumu 228,60 eur mesačne a od 1.1.2014 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 233,10 eur mesačne. Zároveň z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že týmto vykonáva rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 9So/74/2017 z 30.1.2019, ktorý dospel k záveru, že Sociálna poisťovňa bola povinná každoročne posudzovať splnenie resp. nespĺnenie ekonomickej podmienky poklesu zárobku s poukazom na § 37 ods. 7 zákona č. 100/1988 Zb. a rozhodnúť tak o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku. V dávkovom konaní bolo preukázané, že je (žalobca) naďalej čiastočne invalidný. Výplata čiastočného invalidného dôchodku bola právoplatne zastavená od 12.8.1998 rozhodnutím č. 724288432 z 22.6.1998 z dôvodu nespĺnenia podmienky poklesu zárobku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. V súlade s právnym názorom obsiahnutým v rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 9So/74/2017 z 30.1.2019 bolo splnenie, resp. nespĺnenie podmienky poklesu zárobku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov za obdobie po auguste 1998 v ďalšom konaní posúdené s nasledovnými závermi: od 1.septembra 1999 podmienka poklesu zárobku nebola splnená, od 1.9.2000 podmienka poklesu zárobku nebola splnená, od 1.9.2001 podmienka poklesu zárobku nebola splnená, od 1.9.2002 podmienka poklesu zárobku nebola splnená. Podmienka poklesu zárobku pre nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku je splnená až od 1.9.2003, nakoľko počas obdobia od 1.9.2002 do 31.8.2003 bol vedený v evidencii nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie a nezískal žiaden hrubý zárobok. Od 1.9.2004 podmienka poklesu zárobku nebola splnená. Podmienka poklesu zárobku pre nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku je opäť splnená od 1.9.2005, nakoľko počas obdobia od 1.9.2004 do 31.8.2005 nezískal žiaden hrubý zárobok. Nakoľko aplikácia ustanovenia § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z. účinného od 1.8.2006 predstavuje zastavenie vykonávania kontroly podmienky poklesu zárobku u poberateľov invalidných dôchodkov priznaných ako čiastočne invalidné dôchodky podľa predpisov platných do 31.12.2003, podmienka poklesu zárobku určená na 1.9.2006 už nebola preskúmaná. Z vyššie uvedeného vyplýva, že podmienka poklesu zárobku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov bola splnená v obdobiach od 1.9.2003 do 31.8.2004 a od 1.9.2005 do 31.8.2006. Podmienka poklesu zárobku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov nebola splnená v obdobiach od 1.9.1999 do 31.8.2003 a od 1.9.2004 do 31.8.2005. Podmienka poklesu zárobku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov sa od 1.8.2006 už neskúma. S prihliadnutím aj na uvedené posúdenie podmienky poklesu zárobku na nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. n znení neskorších predpisov je prekážkou vyplatenia čiastočného invalidného dôchodku za obdobie pred 24. marcom 2011 vo vzťahu k obdobiu pred 1. januárom 2004 nespĺnenie podmienky podania žiadosti o vyplácanie dávky podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov a vo vzťahu k obdobiu od 1. januára 2004 do 23.marca 2011 premlčanie nárok na jeho vyplatenie v období viac ako tri roky späť pred podaním žiadosti o jeho vyplatenie. Podľa § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na výplatu dávky alebo jej časti sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka alebo jej časť patrili. Zároveň v odôvodnení rozhodnutia žalovaný uviedol, že k 24.3.2011 suma invalidného dôchodku podľa zákona účinného do 31.12.2003 je 125,70 eur mesačne a suma invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1.1.2004 je 215,50 eur mesačne (dňom úpravy výplaty dôchodkov podľa § 263 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 529/2006 Z. z. zaniká nárok na dôchodok, ktorého suma je nižšia).

12. V danom prípade žalobca odôvodňoval nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne v tom, že ak sa žalobca nedostavil na kontrolné lekárske prehliadky, na ktoré bol predvolaný (naposledy v r. 2000) bola 1/ povinná každoročne pokračovať v predvolávaní žalobcu na kontrolné lekárske prehliadky, a to bez ohľadu na to, či sa na predchádzajúce prehliadky dostavil (§ 37 ods. 6, 7 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov) alebo 2/ pristúpiť k vydaniu písomného rozhodnutia, na základe ktorého by bol žalobcovi odňatý status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou v súlade s § 106 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov v zmysle upozornenia na urgenciách Sociálnej poisťovne zo dňa 9.8.2000 a 18.9.2000.

13. Súd základ nároku žalobcu na náhradu škody posudzoval podľa § 1 písm. a) (zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci) a § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je osobitnou zodpovednosťou a zodpovednosťou objektívnou (§ 3 ods. 2).

14. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa ods.1 sa nemožno zbaviť.

15. Podľa § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. ods. 1 písm. i) vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmov a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného, alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom.

16. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

17. Podľa § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

18. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

19. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

20. Podľa § 18 ods. 2 a 3 veta druhá zákona č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

21. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

22. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., občan má nárok na čiastočný invalidný dôchodok, ak sa stal čiastočne invalidným a bol zamestnaný po dobu potrebnú na nárok na tento dôchodok alebo sa stal čiastočne invalidným následkom pracovného úrazu.88 Zb., občan má po splnení podmienok ustanovených v ods. 1 nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku počas 12 kalendárnych mesiacov od priznania čiastočného invalidného dôchodku. Po uplynutí tohto obdobia občan má nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku počas každých ďalších 12 kalendárnych mesiacov, ak má pokles zárobku. Pokles zárobku sa nezisťuje u občana, ktorý je čiastočne invalidný podľa ods. 3 písm. c).

23. Podľa § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb., výplata dávky alebo poskytovanie služby sociálnej starostlivosti podmienené nepriaznivým zdravotným stavom sa môže zastaviť, ak sa občan, ktorého zdravotný stav treba zistiť, nepodrobí vyšetreniu zdravotného stavu alebo inému odbornému vyšetreniu a občan, prípadne jeho zákonný zástupca alebo osobitný príjemca sa upozornil na možnosť zastavenia výplaty dávky alebo poskytovania služby sociálnej starostlivosti.

24. Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1.1.2004, sa považujú po 31.12.2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31.12.2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31.12.2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 263a odseku 1, 2, 4 a 5 zákona č. 461/2003 Z. z., (platí od 1.10.2006) ktoré predstavuje prechodné ustanovenia k predchádzajúcim úpravám, podľa odseku (1) poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne a) o nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok a o nároku na jeho výplatu podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 bol odňatý invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, a to od zániku nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, b) o sume invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 sa vypláca invalidný dôchodok v sume určenej podľa zákona účinného od 1. januára 2004 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, a to od zmeny sumy invalidného dôchodku z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, alebo c) o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Podľa odseku (2) citovaného zákona, poistencovi, ktorému bol priznaný invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, nebola mu určená pri kontrolnej lekárskej prehliadke konanej pred 1. januárom 2004 lehota jej ďalšieho uskutočnenia po 31. decembri 2003 a po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a) bola mu znížená suma invalidného dôchodku, patrí odo dňa zmeny sumy invalidného dôchodku z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok v sume, v akej patrilo k tomuto dňu vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, alebo b) bol mu odňatý invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, obnoví sa nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok odo dňa zániku nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok v sume, v akej patrilo k tomuto dňu vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004.

Podľa odseku 4 a 5 citovaného zákona, na nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa odsekov 1 a 2 sa podmienka poklesu zárobku považuje za splnenú. Ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

26. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasne (kumulatívne) splnenie troch základných predpokladov: 1/ nesprávny úradný postup, 2/ vznik škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy, 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Podmienka splnenia kumulatívnych vyššie uvedených predpokladov je potrebná najmä z toho dôvodu, že ak by čo i len jeden z uvedených predpokladov nebol naplnený, základ nároku nemôže byť daný.

27. Všeobecne a v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnu normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu,

alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Nesprávny úradný postup je vymedzený v ustanovení § 9 ods. 1 a podľa konkrétnych okolností bolo potrebné v danej veci správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup smeruje a s prihliadnutím na rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 9So/74/2017 z 30.1.2019.

28. Predmetom konania o dôchodku je rozhodovanie o konkrétnych právach a povinnostiach účastníkov konania. Právom sa pritom rozumie subjektívne právo poistenca vyplývajúce zo zákona o sociálnom poistení (právo konkrétneho poistenca na uplatnenie nároku na dôchodok a jeho výplatu alebo právo konkrétneho poistenca na dôchodok a jeho výplatu) a povinnosťou právna povinnosť vyplývajúca zo zákona o sociálnom poistení (napr. povinnosť poberateľa dôchodku nahradiť neprávom vyplatené sumy na dôchodku). Konanie o nároku na dôchodok sa začína podaním písomnej žiadosti o priznanie a vyplácanie dôchodku. Žiadosť o priznanie a vyplácanie dôchodku sa podáva na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou. Uplatnenie nároku na dôchodok, na zmenu poskytovania dôchodku alebo na zmenu sumy už priznaného dôchodku je osobným právom poistenca, ktoré môže účinne realizovať len sám poistenec. O nároku na dôchodok a jeho výplatu ako aj o zastavení konania o dôchodku (účastník konania sa v určenej lehote nepodrobil vyšetreniu zdravotného stavu potrebného na rozhodnutie o dôchodku) rozhoduje Ústredie Sociálnej poisťovne, pričom o zastavení konania vydá rozhodnutie (proti rozhodnutiu o zastavení dôchodku, o odňatí dôchodku môže účastník konania podať opravný prostriedok, t.j. odvolanie). Podmienky nároku na čiastočný invalidný dôchodok sú vymedzené v ustanovení § 37 ods. 1. Konanie o priznanie invalidného dôchodku sa začína na základe písomnej žiadosti, ktorou si uplatňuje osoba nárok na dôchodok a nárok na jeho výplatu. Za deň uplatnenia nároku na invalidný dôchodok a nároku na jeho výplatu sa považuje deň, keď žiadateľ prvýkrát požiadal príslušnú organizačnú zložku Sociálnej poisťovne o spísanie žiadosti o priznanie tohto dôchodku (§ 94 ods. 2 zák. 100/1988 Zb.) a nárok na jeho výplatu nezaniká uplynutím času. S účinnosťou od 1.1.2004 sa za invalidný dôchodok považuje aj čiastočný invalidný dôchodok, ktorý bol priznaný pred 1.1.2004 a vyplácajú sa v sume, v akej patrili do 31.12.2003 a za podmienok, ktoré boli stanovené právnymi predpismi platnými do tohto dňa.

29. Žalobca sa vo vzťahu k uvedenému nesprávnemu úradnému postupu domáhal nároku na náhradu škody spolu vo výške 18.748,50 eur titulom nevyplácania invalidného dôchodku za obdobie počnúc od 1.1.2004 (ako deň nadobudnutia účinnosti nového zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení) do 24.3.2011 (od uvedeného dátumu bol žalobcovi priznaný nárok na výplatu invalidného dôchodku) t.j. 87 mesiacov x 215,50 eur.

30. Súd tak v ďalšom konaní vzhľadom k vyššie uvedenému a v zmysle intencií odvolacieho súdu sa zaoberal posúdením požadovaného peňažného plnenia - vzniku nároku na náhradu škody a jej výšky z dôvodu nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne, ktoré žalobca uplatňoval za obdobie od 01.01.2004 do 24.03.2011.

31. Pokiaľ ide o uplatnenú námietku premlčania vznesenú žalovaným v rozsahu celého uplatneného nároku, táto nie je dôvodná. Premlčanie práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom zákonom o zodpovednosti za škodu je upravené v ustanovení § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v zmysle ktorého, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Subjektívna lehota, t.j. právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode, to znamená, nie o protiprávnom úkone či o škodovej udalosti. Dozvedieť sa o škode znamená, že poškodený subjekt sa dozvedel o majetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú je možné natoľko objektívne vyčíslit' v peniazoch, že je možné právo na jej náhradu dôvodne uplatniť na súde. Žalobca mohol nadobudnúť vedomosť o tom, že mu vznikla škoda až z neprávoplatných rozhodnutí žalovanej I. až III. vydaných dňa 21.05.2014, z ktorých vyplývalo, že hoci žalobca splnil podmienky pre vznik nároku na invalidný dôchodok k 01.01.2004, žiadny dôchodok mu vyplácaný nebol. Žalobcom predpokladaný nesprávny úradný postup žalovanej bol následne potvrdený až v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2019 sp. zn.: 9So/74/2017. Žalobca podal žalobu dňa 29. marca 2016 t.j. pred uplynutím trojročnej premlčacej doby (začala plynúť od 21.5.2014) a jeho nárok na náhradu škody nie je premlčaný. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd v uznesení č. k. 11Co/114/2020-299 zo dňa 16.11.2021 (bod 21,22) sa stotožnil so závermi vyslovenými súdom v prvom rozhodnutí ohľadne posúdenia vznesenej námietky premlčania, že právo žalobcu nie je premlčané.

32. Škodou sa vo všeobecnosti rozumie ujma, ktorá a) nastala v majetkovej sfére poškodeného, b) je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c) je napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia,

predovšetkým peňažného. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného, prípadne aj náklady potrebné na to, aby sa dosiahol predchádzajúci stav. Ušlý zisk je v podstate ušlým majetkovým prospechom, ktorý bolo možné očakávať so zreteľom na pravidelný beh vecí, ktorý ale nenastal v dôsledku škodnej udalosti. Existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a vznikom škody t.j. ide o vzťah príčiny a následku (vzniku škody).

33. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/74/2017 zo dňa 30.1.2019 (právoplatným dňa 1.3.2019) vyplýva, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 22.6.1998 síce bola žalobcovi od 12.8.1998 zastavená výplata čiastočného invalidného dôchodku z dôvodu nesplnenia podmienky podstatného poklesu zárobku (§ 37 zákona č. 100/1988 Zb.), avšak naďalej mal status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou a tento status mu Sociálna poisťovňa ponechala aj napriek tomu, že sa opakovane nedostavil na kontrolnú lekársku prehliadku (v dňoch 19.8.1998 a 2.9.1998 ani dňa 31.10.2000). Sociálna poisťovňa mala rozhodnúť o zastavení výplaty čiastočného invalidného dôchodku (v súlade s § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb.) a bolo povinnosťou každoročne (v septembri 1999, v septembri 2000, v septembri 2001, v septembri 2002 a v septembri 2003) posudzovať splnenie, resp. nesplnenie ekonomickej podmienky poklesu zárobku u žalobcu a po posúdení vždy raz ročne rozhodnúť aj o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku, táto zákonná povinnosť trvala až do 31.12.2003. Sociálna poisťovňa uvedeným spôsobom nepostupovala (od septembra 1999 doteraz nerozhodla o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku z hľadiska splnenia ekonomickej podmienky nároku na výplatu (pokles zárobku) a nerozhodla ani o zastavení výplaty podľa § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb.). Sociálna poisťovňa až vydaním rozhodnutia č. 720 428 8432 0 zo dňa 11.4.2019 uvoľnila žalobcovi výplatu čiastočného invalidného dôchodku od 24. marca 2011 v sume 125,70 eur mesačne. Od 24. marca 2011, v zmysle § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z., priznala žalobcovi invalidný dôchodok v sume 215,50 eur mesačne. Od 24. marca 2011 tak žalobcovi v súlade s § 263a ods.5 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení zák. č. 529/2006 Z. z. zanikol nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, teda priznaný v sume 125,70 eur mesačne a vznikol mu nárok na čiastočný invalidný dôchodok v sume 215,50 eur mesačne. Do tohto obdobia (obdobie, ktoré predchádza dňu 24.03.2011) mal žalobca nárok na čiastočný invalidný dôchodok v sume 125,70 eur ako oprávnenej výšky mesačného nároku tak, ako odvolací súd v uznesení č. k. 11Co/114/2020-299 zo dňa 16.11.2021 (bod 24) jednoznačne konštatoval. Tiež je nepochybné, že následne Sociálna poisťovňa konala a preskúmavala ekonomickú podmienku poklesu zárobku u žalobcu so závermi, že podmienka poklesu zárobku podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov bola splnená v obdobiach od 1.9.2003 do 31.8.2004 a od 1.9.2005 do 31.8.2006.

34. Pri stanovení výšky vzniknutej škody súd vychádzal z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 11.4.2019, kedy za obdobie od 01.01.2004 do 24.03.2011 žalobca mal nárok na čiastočný invalidný dôchodok v sume 125,70 eur mesačne a po skúmaní podmienok poklesu zárobku žalobcu bola splnená táto podmienka v obdobiach od 1.9.2003 do 31.8.2004 a od 1.9.2005 do 31.8.2006. Za žalované obdobie podmienka poklesu zárobku v zmysle citovaných ustanovenia § 37 ods. 6 bola splnená od 1.1.2004 do 31.8.2004, t.j. 8 mesiacov a v období od 1.9.2005 do 31.8.2006 v trvaní 12 mesiacov. Súd priznal náhradu škody v sume 125,70 eur mesačne a to za obdobie poklesu zárobku žalobcu, kedy táto ekonomická podmienka bola splnená za vyššie uvedené obdobie t.j. 20 mesiacov a to spolu vo výške 2.514 eur (20 x 125,70 eur). Pokiaľ ide o obdobie od 01.09.2006 do 24.03.2011 (kedy ekonomická podmienka - pokles zárobku v zmysle platných právnych predpisov sa neskúmala) súd zdôrazňuje, že deň uplatnenia nároku na invalidný dôchodok a nároku na jeho výplatu sa považuje deň, keď žiadateľ prvýkrát požiadal príslušnú organizačnú zložku Sociálnej poisťovne o spísanie žiadosti o priznanie tohto dôchodku a nárok na jeho výplatu nezaniká uplynutím času. Keďže Sociálna poisťovňa až do rozhodnutia zo dňa 11.4.2019 nerozhodla o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku z hľadiska splnenia ekonomickej podmienky nároku na výplatu (pokles zárobku) a nerozhodla ani o zastavení výplaty a v prípade žalobcu nešlo o novovzniknutý, ale trvajúci nárok na dôchodkovú dávku, preto považoval súd za dôvodné priznať žalobcovi nárok i za obdobie od 01.09.2006 do 24.03.2011 spolu teda za 54 mesiacov a 23 dní vo výške 6.881,06 eur (54 x 125,70 eur + 125,70 : 31 x 23). Spolu táto výška vzniknutej škody predstavuje za rozhodné obdobie (od 1.9.2003 do 31.8.2004, od 1.9.2005 do 31.8.2006 a od 01.09.2006 do 24.03.2011) sumu 9.395,06 eur. Za túto spôsobenú škodu 9.395,06 eur zodpovedá štát, ktorý sa svojej zodpovednosti nemôže zbaviť. Právo domáhať sa náhrady škody sa musí priznať každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nesprávneho úradného postupu orgánu štátu a náhrada škody v danej veci vo výške tak predstavuje „spravodlivé zadostučinenie“.

35. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je jedným z prvkov zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (nesprávny úradný postup) a vznik majetkovej ujmy boli v logickom slede, teda aby nesprávny úradný postup bol príčinou a vznik majetkovej ujmy vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť vyriešená len v konkrétnych súvislostiach, nárok má ten, komu bola škoda takýmto postupom spôsobená. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za ujmu, má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva ujma, za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu žalobcu a konkrétnym konaním škodcu - žalovaného (ak je protiprávne), prípadne inou skutočnosťou (ak bola tvrdená a preukázaná), sa zisťuje príčinná súvislosť.

36. Nerešpektovanie zákonom predpísaného postupu (rozhodnúť o zastavení výplaty čiastočného invalidného dôchodku v súlade s § 106 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. a posudzovať splnenie, resp. nesplnenie ekonomickej podmienky poklesu zárobku u navrhovateľa s poukazom na § 37 ods. 7 zákona č. 100/1988 Zb. bez ohľadu na to, či sa dostavil na predchádzajúce prehliadky, na ktoré bol predvolaný alebo nie a po posúdení podmienok podľa § 37 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. vždy raz ročne rozhodnúť aj o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku) malo v danej veci za následok to, že neboli zo strany Sociálnej poisťovne každoročne v období september 1999 až septembri 2003 posudzované (ne)splnenie ekonomickej podmienky poklesu zárobku u žalobcu a vždy raz ročne rozhodnúť aj o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku a teda v rozhodnom období nepostupovala správne a neboli vydané žiadne rozhodnutia o zastavení resp. o odňatí dôchodku a teda v tomto rozhodnom období žalobca nepoberal invalidný dôchodok. Je potrebné poznamenať, že invalidný dôchodok je dôchodková dávka, ktorá sa za podmienok ustanovených zákonom poskytuje z invalidného poistenia a účelom invalidného dôchodku je zabezpečiť poistencovi príjem v prípade poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu poistenca. Súd je toho názoru, že ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére žalobcu vo výške priznanej náhrady je v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom a preto súd v tomto rozsahu 9.395,06 eur žalobcovi priznal nárok na náhradu škody. Vo zvyšku nárok zamietol, keďže žalobca vychádzal pri vyčíslení výšky zo sumy nesprávnej. Súd je toho názoru, že hoci žalobca splnil podmienky pre vznik nároku na invalidný dôchodok k 01.01.2004, naďalej mal status občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, žiadny dôchodok mu za posudzované obdobie vyplácaný nebol a tieto okolnosti nemôžu byť na ujmu žalobcu, že žalovaný rozhodol až rozhodnutím č. 720 428 8432 0 zo dňa 11.4.2019 o uvoľnení výplaty čiastočného invalidného dôchodku.

37. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

38. Podľa ustanovenia § 3 nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. (v znení účinnom od 1.2.2013) výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

39. V konaní bolo nesporné, že žalovaný k žiadosti žalobcu zo dňa 14.5.2015 o predbežné prerokovanie listom zo dňa 20.10.2015 oznámil, že nárok žalobcu na náhradu škody uplatnený vo výške 18.748,50 eur neuznáva (čl. 11, 19, 23); písomné oznámenie bolo žalobcovi doručené dňa 4.11.2015. Aplikujúc ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. (ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde) dňom 4.11.2015 žalovaný dostal sa do omeškania s plnením peňažného nároku..

40. S poukazom na vyslovený právny záver o dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu na náhradu škody (majetkovej ujmy) spôsobenej nesprávnym úradným postupom vo výške 9.395,06 eur preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 9.395,06 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.395,06 eur od 4.11.2015 až do zaplatenia a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol.

41. Pokiaľ ide o náhradu škody uplatnenú ako trovy právneho zastúpenia súvisiace s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody je potrebné v danej veci aplikovať ustanovenie § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v zmysle ktorého súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom, a preto tieto trovy konania nie je možné považovať za škodu.

42. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí v spojení s § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

43. Žalobca mal vo veci úspech čiastočný, preto súd pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 2 CSP rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

sa týkajú procesných podmienok,

sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).